

Persbericht

Het stikstofbeleid heeft grote maatschappelijke gevolgen, terwijl de onderbouwing van dit beleid grotendeels berust op onzekerheden en aannames.

Initiatief Stikstofpauze roept overheid op tot moratorium: “Terug naar de tekentafel is noodzakelijk”

Hattem, woensdag 21 januari 2026

Het initiatief Stikstofpauze roept de overheid op tot een tijdelijk moratorium op het stikstofbeleid. Met een moratorium wordt bedoeld dat de huidige en reeds afgekondigde stikstofmaatregelen tijdelijk worden opgeschort, zodat de onderliggende aannames, modellen en bestuurlijke keuzes zorgvuldig kunnen worden herijkt.

Aanleiding is dat het stikstofbeleid sterk leunt op rekenmodellen en normstellingen, terwijl de grondslag van dat beleid onvoldoende transparant is onderbouwd. Onzekerheden, beperkingen in het gebruik van modellen en alternatieven zijn daarbij niet expliciet meegewogen. Zolang die grondslag niet robuust en gedragen is vastgesteld, is het niet zorgvuldig om het beleid onverkort door te zetten.

Het stikstofbeleid is in de afgelopen jaren uitgegroeid tot een allesbepalend kader en een stagnerende factor voor vergunningverlening en gebiedsprocessen. Adviezen van onder meer de commissie Hordijk en recente analyses van prof. Ronald Meester laten zien dat het gebruik van modellen op project- en vergunningsniveau meer precisie suggereert dan wetenschappelijk kan worden onderbouwd. Onzekerheden die daarbij horen, worden in beleid en uitvoering onvoldoende zichtbaar gemaakt.

Het sterk leunen op modellen en normstellingen draagt bij aan brede maatschappelijke onrust. Veel mensen die in de praktijk met natuur, landbouw en landschap werken, herkennen de door modellen veronderstelde koppeling tussen stikstof en natuurproblemen onvoldoende in het veld. Het beleid vertrekt daarmee vanuit een model gedreven benadering, terwijl de aansluiting met praktijkervaring en empirische waarneming onder druk staat.

Volgens Stikstofpauze voldoet het huidige stikstofbeleid niet aan de eisen van behoorlijk bestuur. Ingrijpend beleid vereist zorgvuldige voorbereiding, aantoonbare onderbouwing en een inzichtelijke afweging van gevolgen en maatschappelijke kosten. Zolang onzekerheden niet expliciet zijn onderkend en er geen geloofwaardige alternatieven voorhanden zijn, ontbreekt de bestuurlijke legitimatie om de aangekondigde maatregelen uit te voeren. Deze manier van beleidsvorming ondermijnt de rechtszekerheid en zet het eigendomsrecht van burgers en bedrijven onder druk.

Een moratorium schaadt de natuur niet, benadrukt het initiatief. Juist omdat de effecten van veel aangekondigde maatregelen op natuurherstel onzeker zijn, is het verantwoord deze maatregelen tijdelijk in de ijskast te zetten. Een moratorium voorkomt dat beleid wordt uitgevoerd waarvan niet vaststaat dat het bijdraagt aan

verbetering van natuurkwaliteit of dat mogelijk zelfs averechts werkt. Andere factoren die de natuur beïnvloeden zijn daarbij niet of onvoldoende betrokken in het beleid.

Hoewel diverse organisaties pleiten voor aanpassingen binnen het bestaande stikstofbeleid, blijft daarbij het onderliggende fundament grotendeels intact. Ook de huidige roep om een spoedwet past in die benadering. Versnellen en repareren binnen hetzelfde kader houdt het beleid kwetsbaar en in de praktijk onwerkbaar. Zolang de grondslag niet wordt herijkt, leiden aanpassingen of versnelling vooral tot verdere complexiteit en onzekerheid. Ook blijven ecologische baten en maatschappelijke kosten nog steeds buiten beschouwing.

Stikstofpauze is een open initiatief. Personen en organisaties uit verschillende sectoren worden uitgenodigd zich aan te sluiten bij het verzoek om een moratorium. Het doel is om dit verzoek gezamenlijk aan te bieden aan het Parlement, zodat de Kamer het Kabinet kan opdragen een moratorium af te kondigen. Zo kan er ruimte ontstaan voor zorgvuldige herijking van het stikstofbeleid.

Einde persbericht

Noot voor de redactie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Jacob van Emst, *voorzitter Netwerk GRONDig*, T: 06 51356670.

Allard Andela, *secretaris Samenleving, Landbouw, Natuur*. T: 06 53549402.

www.stikstofpauze.nl

Stikstofpauze is een initiatief van Netwerk GRONDig en Samenleving, Landbouw, Natuur.

